

Dolnolukavický Hlasatel

ČASOPIS PRO DOLNÍ LUKAVICI, LIŠICE, SNOPOUŠOVY, KRASAVCE

Z OBSAHU:

**“ZAČÍT SPOLU V LUKAVICI” - ZPRÁVY ZE ZŠ A MŠ
POZVÁNKA NA “DEN KRASAVEC”
ROZHOVOR S MAJITELEM FARMY HRUBÝ
CO NOVÉHO VE SNOPOUŠOVECH?**

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané, čtenáři Hlasatele, jaro je již v plném rozkvětu, a tak jsme jako každý rok, také provedli údržbu zeleně a veřejných záhonů v našich obcích. Již během zimních měsíců proběhla kontrola stromů a byla navržena opatření. Proběhlo kácení několika nebezpečných stromů a dále probíhá a ještě bude, bezpečnostní a zdravotní řez, budou upraveny úvazy ve stromech a úvazy před časem vysazených stromů, aby mohly dále rozvíjet svůj růst.

Koncem března jsme se opět zapojili do projektu „Uklidme Česko“, děkuji všem dobrovolníkům, co se zapojili. Je skvělé, že jim není jedno, jak vypadá okolí, ve kterém žijí. 12. dubna proběhl v rámci svazku obcí pro odpadové hospodářství jarní svoz nebezpečných odpadů, kde se nám opět sešlo množství odpadů a opět se ukázalo, že tento sběr má smysl. Při této příležitosti byl zde i velkoobjemový kontejner, při podzimním sběru plánujeme jeho umístění i do ostatních našich obcí jako v předchozích letech. Povedlo

se opět zorganizovat odvoz větví nastrádaných od podzimu na sběrných místech v Dolní Lukavici a Lišicích, počítáme, že další svozy se ještě uskuteční po dokončení prořezů stromů.

Co se týká dotací, získali jsme od Plzeňského kraje v rámci Programu pro obnovu a stabilizaci venkova Plzeňského kraje na výměnu světelných zdrojů veřejného osvětlení 400tis. Kč, což bude cca 1/3 celkových nákladů.

Obec se opět zapojila sběru pro Diakonii Broumov, kde se sesbíralo nemalé množství věcí pro další využití, pro dobrou věc. Rekonstrukce školy - přestavba bytu na šatny a školní družinu pokračuje, bylo provedeno položení podlahového topení, byla zhotovena finálová vrstva betonové podlahy, na které se pak bude pokládat dlažba a v učebně vinylová podlaha. Bohužel stavební činnost zkomplikovala loupež na stavbě a vandalismus na již provedených rozvodech datových sítí a rozvodech elektrické energie. Je to nepříjemnost, která zbytečně zkomplikovala stavbu, protože se musely rozvody dělat celé znova, kvůli jejich přerušení na několika místech. Nyní již probíhá

realizace sádkartonových stropů.

Přeji příjemné čtení jarního čísla Hlasatele, který máte právě v rukou.

Vítězslav Opálko, místostarosta

CYKLOTRASA NEBO CYKLOSTEZKA

Plzeňský kraj nabídl naší obci finanční dotaci na opravu povrchu polní cesty mezi DL a Snopušovy, která vede po pravém břehu řeky Úhlavy kolem lišického mlýna. Tato komunikace je zařazena do mezinárodní dálkové cyklotrasy č. 38 Plzeň-Klatovy- Železná Ruda-Deggendorf-Mnichov. Zastupitelstvo obce se usneslo dotace v celkové výši 10 mil. Kč přijmout a zavázalo se úpravu povrchu realizovat do konce roku 2025.

Jaký je rozdíl mezi cyklotrasou a cyklostezkou?

Cyklotrasa (cyklistická trasa) je trasa značená dopravním nebo turistickým značením, která by měla účelně spojit místa, mezi nimiž lze předpokládat cyklistickou dopravu. Funkce je turistická (rekreační) nebo dopravní. Cyklotrasy mohou být vedeny po cyklostezce, po vozovce nebo po vyhrazeném jízdním pruhu pro cyklisty. Cyklotrasy jsou někdy vedeny nejen po pozemních komunikacích s povrchem silniční kvality, ale také po nepevných cestách v terénu. Cyklotrasy jsou rozděleny do tříd na dálkové-nadregionální, regionální a místní. Od roku 1997 jsou cyklotrasy značeny Klubem českých turistů. Navíc od roku 2001 jsou pro značení cyklotras používány také směrové dopravní značky zavedené vyhláškou č. 30/2001 Sb.

Cyklostezka (stezka pro cyklisty, cyklistická stezka) je pozemní komunikace, vyhrazená dopravní značkou pro jízdu na jízdním kole (jízdním kolem se z hlediska provozu na pozemních komunikacích rozumí i koloběžka). Po cyklostezce tak mohou bez obav jezdit lidé na bruslích, lyžích, koloběžkách, elektrokolech i skateboardech. Může na ni také cyklista, který kolo vede. Všichni „jezdci“ by se přitom měli řídit za sebou, neměli by jezdit vedle sebe.

Cyklostezka je tedy samostatná komunikace pro cyklisty, která může být navržena i pro smíšený provoz s chodci. **Cyklotrasa** naopak vede po různých typech cest, včetně silnic a stezek, a je značena směrovými tabulemi.

Z toho vyplývá, že výše zmíněná polní cesta z DL do Snopušov neztratí svůj původní význam, kterým je zajištění přístupu k nemovitostem (stavbám, zemědělsky a lesnický vyu-

žívaným pozemkům). Je zařazena do sítě místních komunikací, zároveň je součástí **cyklotrasy** a provoz na ní se řídí pravidly silničního provozu. Po dokončení úpravy povrchu lze očekávat zvýšený zájem cyklistů a bruslařů, rodin s dětmi. Proto je třeba si uvědomit, že tato komunikace slouží všem účastníkům silničního provozu v souladu s dopravním značením a dbát zvýšené opatrnosti.

Lenka Čengeryová, ředitelka školy

ZPRÁVY ZE ZŠ A MŠ

Začít spolu v Dolní Lukavici

V úterý 8. dubna 2025 proběhlo v prostorách základní školy Dolní Lukavice setkání rodičů dětí naší mateřské školy, abychom my, zástupci školy, starosta Ing. Radek Hora, společně s ředitelkou 90. MŠ v Plzni Veronikou Vomáčkovou a učitelkou 90. MŠ v Plzni Veronikou Čížkovou, rodičům objasnili a vysvětlili vzdělávací strategii ZŠ a MŠ Dolní Lukavice, kterou chceme aplikovat ve školním roce 2025/2026 v mateřské škole a z důvodu návaznosti pak na základní škole ve školním roce 2026/2027.

Necelé dvě hodiny jsme věnovali programu **Začít spolu** ve školce. Děkuji všem rodičům za jejich účast, dotazy, a především za možnost, kterou nám tímto dali. Pevně věřím, že se nám podařilo rozptýlit téměř všechny obavy ze změn, které nás v příštím školním roce v MŠ čekají. Za sebe musím říct, že se na tyto změny velmi těším. Věřím, že obohatí život ve školce nejen dětem, ale i pedagogům a v neposlední řadě rodičům.

Vzhledem k tomu, že se mění vzdělávací strategie celého školství ČR, chceme i my včas na tyto potřeby reagovat a získat si tak více času na implementaci těchto změn i u nás ve škole. **Ve školním roce 2026/2027 začneme nově přijaté žáky do 1. ročníku ZŠ také vzdělávat metodou Začít spolu.** Ráda bych řekla,

že se nejedná o změnu konečných výstupů základního vzdělávání žáků. Na konci 5. ročníku budou žáci připraveni na přestup na 2. stupeň ZŠ stejně dobře (v některých oblastech i lépe), jako tomu bylo dosud. Nechceme nic podceňovat, ani ubírat učivo. Chceme žákům nabídnout možnost rozhodování a tím pádem i možnost převzetí zodpovědnosti za jejich rozhodnutí.

Vnímáme, že tato oblast osobnosti dítěte je v posledních letech podceňována, a to často vede u dětí k velkým pochybnostem o sobě samém. Chceme děti vést k samostatnosti, k respektujícímu přístupu k ostatním lidem, ale i k sobě samým. V tomto vidíme velký benefit této vzdělávací metody. Ovšem znalosti, vědomosti a zkušenosti budou mít absolventi naší školy přinejmenším stejně jako dosud.

V naší MŠ proběhne pro pedagogy kurz **Začít spolu** během měsíců května a června 2025. Každá učitelka MŠ navštívila 90. MŠ v Plzni, kde touto metodou vzdělávají děti již 8 let. Přípravě na změnu metody učení věnujeme mnoho času.

Na základní škole se také pomalu začínáme připravovat. Dvě učitelky navštívily ZŠ Popelín, kde strávily celý den ve třídě s tímto programem vzdělávání. Sami jsme se

pak pokusili nové vědomosti a zkušenosti z navštívené školy implementovat do výuky, abychom si i u našich žáků ověřili, jak se budou v této metodě vzdělávání cítit.

Ve 2. a 4. ročníku proběhla v minulém týdnu tzv. centra aktivit, která jsou stěžejní součástí programu **Začít spolu**. Otevřela se centra aktivit: 2. ročník – Centrum objevů, Centrum čtení a Ateliér. Ve 4. ročníku – Centrum čtení a psaní, Centrum matematika, Centrum objevů,

Centrum Ateliér, Centrum hry a kooperace. Chvilé strávené tímto učením jsme si opravdu užili.

Sebík, 2. ročník, řekl: „**Nejvíce mě bavily objevy a keramika.** Myslím, že takhle se na jiných školách neučí – ve skupinách, kde si můžeme radit a být spolu. Bylo to super.“

Stázka, 2. ročník, řekla: „**Úplně nej, nej, nej práce, co jsem zatím v této škole zažila. Moc mě to bavilo.**“

Máme keramickou pec

Na naší škole jsme mohli nainstalovat a už i vyzkoušet novou keramickou pec. Práci s keramickou hlinou, glazurou mají rády snad všechny děti. Měli jsme možnost ve všech ročnících základní školy si tuto netradiční aktivitu vyzkoušet již v minulém pololetí. Vznikaly velmi povedené dýně a halloweenské domečky, na Vánoce jsme připravovali keramické anděly, které se pak prodávaly na Vánočním jarmarku. Na základě této velmi pozitivní zkušenosti jsme se rozhodli pořídit do školy vlastní keramickou pec, která byla placena částečně z dotací a na druhou část přispěli, a to vysokým finančním darem, rodiče jednoho našeho žáka. Nepřejí si být jmenováni, přesto jim patří veliké poděkování od všech z naší školy. Pomohli nám splnit si jednu nemalé přání. **Děkujeme!**

Mgr. Ivana Kvíderová

Pohádkový zápis do 1. třídy

Zápis do školy – pro jednoho těšení, pro druhého možná obava, strach. Jaké to bude? Zvládnou to? Co když si nebudu vědět rady?

V naší základce jsme vše připravili tak, aby na žádnou obavu dojít nemuselo. Paní učitelky měly zdatné pomocníky z řad našich žáků: princezny, kouzelnici, Spongeboba, trpaslíka, lišáka, kourou v botách s kamarádkou Pacičkou. Podpořit své dosavadní svěřence přišla vedoucí p. učitelka MŠ P. Hadačová a p. učitelka O. Aulíková. Každý předškolák dostal u vstupu svého průvodce

– kluky ve školních sportovních dresech. Za splnění úkolu děti dostávaly razítka a samolepky do zápisové karty. Na konci pohádkové stezky, která připravenost předškoláků na 1. třídu prověřila, pan král s paní královnou kartu zkontrolovali a děti odměnili. Pak už jen vyzkoušet trůn, vyfotit se s jablkem a žezlem, králem a královnou. **Snad zůstanou jen příjemné vzpomínky. Snad jsou obavy pryč. A zůstává jen to těšení... I my se na vás, milí prvňáčci, v září těšíme! K zápisu přišlo 25 dětí.**

Mgr. Naďa Květoňová, vedoucí souboru Lukaváček

ÚČAST V KRAJSKÉM KOLE PĚVECKÉ SOUTĚŽE

Krajského kola pěvecké soutěže Karlovarský skřivánek pro žáky 1. stupně ZŠ nestudujících sólový zpěv se v letošním roce zúčastnily Amálie Zedníková z 5. třídy, Eliška Matoušková a Tereza Plasová ze 4. třídy. Soutěž se konala 21. února 2025 na ZŠ Rokycany, ul. Míru, kde děvčata skvěle reprezentovala naši školu. Za předvedení dvou soutěžních písní s klavírním doprovodem a své pěvecké výkony si každá odvezla věcné ceny a diplomy za účast. Bodové ohodnocení bylo velmi těsné, Tereza získala 14. místo, Eliška a Amálka se umístily na 15.-17. místě. Děkujeme děvčatům za skvělou reprezentaci a přejeme jim stálou radost ze zpěvu.

Za Nastevřené dveře: Vendy Koukolíková, Hely Böhmová, Lenča Irrová, Moni Jarošová

DĚKUJEME Z CELÉHO SRDCE!

Náš dobročinný velikonoční jarmark byl díky vám nádherný! Děkujeme všem, kteří přišli, podpořili nás a odnesli si domů krásné věci plné příběhů a lidské laskavosti. Děkujeme každému, kdo daroval svůj čas, šikovné ruce i otevřené srdce – vaše cukroví, keramika, mazance, šperky, poukazy, obrazy, dekorace, dřevěné výrobky a další poklady vytvořily neopakovatelnou atmosféru.

Pomoc, která má smysl: výtěžek z jarmarku poputuje na podporu dětí prostřednictvím Nadačního fondu Šance onkoláčkům. Společně jsme dokázali, že když se lidé spojí, mohou měnit svět k lepšímu. Děkujeme, že jste v tom s námi.

Mgr. Petra Plasová, DL

Industriální výlet

Psala se sobota 5. 4. 2025 a my se vydali na výlet retro autobusem značky Karosa LC 735, r. v. 1983. Autobus byl naplněn po strop a všichni účastníci zájezdu s napětím očekávali, zda dojedeme až do cíle. Cílem nám byla spalovna Chotíkov – abych byla přesnější ZEVO Plzeň (Zařízení na Energetické Využití Odpadu), jak mi znali již víme. Cesta utíkala a autobus jel, seč mu síly stačily. Přesto však nestačily na modrý Trabant, který nás předjel hned pár metrů po výjezdu z Horní Lukavice. Děti, které se také výletu zúčastnily, nechápaly naše nadšení, ale my měli pocit, jako bychom se opravdu vrátili v čase. o příjezdu do Chotíkova nás přivítal nejen pan průvodce, ale také samotný vedoucí ZEVO Plzeň – Ing. Pavel Veselý a nejen, že jsme si prošli celou „spalovnu“ a dozvěděli se, kde končí náš směšný komunální odpad, ale také jsme se zúčastnili vášnivě diskuse, z níž jsme si odnesli mnoho cenných informací. Tímto

však náš výlet nekončil, opět jsme se „nalodili“ do našeho žlutého busíku a pokračovali směr Nevřeň, kde jsme si opekli buřtíky, posvačili, popili, využili také občerstvení a sociálního zařízení v Centru Caolinum a poté pokračovali lesem do kaolinového dolu. Před dolem na nás čekala paní průvodkyně, ochranné helmy, které nám všem mimochodem moc slušely, a v samotném dole také spousta informací nejen o historii, ale i o současnosti dolu – v roce 2018 se zde například natáčela pohádka Čertí brko a později také scéna z pohádky Tři princezny – přišli jsme si tedy na své všichni, jak děti, tak dospělí, a dokonce i paní průvodkyně, která si s námi v dole zazpívala (abychom vyzkoušeli zdejší skvělou akustiku). Závěrem slovy naší dcery Kristýnky: „Bylo to tam hrozně krásný, byl tam netopýr, opékali jsme buřty a když jsme přišli domů, koukali jsme na pohádku Čertí brko.“

Miluška Kastnerová Setkání 60+

V pátek 11. dubna se uskutečnila akce „Setkání 60+“, kterou uspořádala kulturní komise naší obce. Tentokrát jsme se po dlouhé době podívali do kulturního zařízení ve Snopouševě. A nebyli jsme zklamáni ani prostředím, ani programem. Ten slavnostním pochodem zahájily mažoretky Junior klubu, z.s. z Plzně. Po krátkém projevu starosty obce pokračovaly ve svém vystoupení mažoretky, kdy v jednotlivých skladbách vystřídal několik náčiní a svůj program zakončily výrazovým tancem. Pak přišel na řadu dětský lidový soubor ZUŠ J. S. Bacha Dobřany VOZEMBACH. Malí i větší zpěváci a muzikanti i se svými vedoucími nám zahráli a zazpívali lidové písně ze západních a jižních Čech, které doplnili různými vtipnými průpovídkami. Děti přitom zahrály na flétny, housle, dudy, violoncello, kontrabas i vozembouch a vždy byly odměněny velkým potleskem. Program pokračoval volnou zábavou při hudbě Bells International Music. Známé melodie zvedly ihned ze židlí ty tancechtivé a postupně se připojovali další, až tančil téměř celý sál. Večer rychle utekl a nežli jsme se nadáli, byl čas k odjezdu. Většina přítomných důchodců se shodla, že to byla velice vydařená akce, za kterou děkujeme hlavně paní Evě Horové, a těšíme se na další.

Mgr. Eva Horová

Přednáška o jarních houbách

V neděli 13. dubna do lukavické hospůdky Chovatelna již podruhé zavítal mykolog Mgr. Luboš Zelený. Tentokrát na programu byly jarní houby. Přednášejícího přivítala a všem ho představila zastupitelka obce Eva Horová. V první části přednášky byli všichni seznámeni s různými druhy jarních hub. Dozvěděli jsme, kde houby rostou, jak voní, popř. s čím je můžeme zaměnit. Mykolog rovněž poskytl recepty z jarních hub (sírovec ve smetanové omáčce s kari, sírovec jako řízek, omáčka z májovek). O krátké přestávce si všichni prohlédli ukázky různých hub (třepenitka cihlová, kačenka česká, sítkovec načervenalý, křehutka hnědošedá a další). Ve druhé části večera nás pan Zelený seznámil s dalšími houbami, jako jsou kačenky, s různými druhy smrží atd. Účastnice přednášky paní Karásková sdělila: „Pan Zelený nám svým poutavým výkladem a reálnými ukázkami poodhalil nepřiliš známý a překvapivě pestrý svět jarních hub. Nejvíce mě zaujalo, že v jarním lese můžu najít také prasečí ouško. A navíc jsem si domů odnesla i tipy na zajímavé recepty.“

Závěr večera patřil diskuzi. Hospůdka byla plná, akce přilákala asi pět desítek zájemců a my se budeme těšit zase někdy v budoucnu na viděnou!

POZVÁNKY

23. 5.	19,00 hodin	Noc kostelů aneb Letos proti proudu času
1. 6.	9,00 hodin	SWAP Nastevřené dveře
12. 6.	17,00 hodin	Den hudby Chovatelna DL
21. 6.	13,00 hodin	Den Krasavec
29. 6.		Lukavická pouť

III. Setkání rodáků a přátel obce, aneb „Den Krasavec“

21. června 2025	15.30 - zazpívá a zahrájí Lucie Dolejšová
13.00-13.30 - prezence	19.00–22.00 - zahrájí kapela Bells International Music
13.30 - zatančí Magic Girls	Po celou dobu konání akce bude otevřena kaplička.
13.35 - zahájení starostou obce	
13.40 - vystoupení hudebního souboru Lukaváček	
14.00-18.00 - zahrájí kapela Asfalt	
15.00-16.00 - focení před KD (nebo dle osobní domluvy, fotograf pan Václav Živný)	

Prosíme o nahlášení počtu osob, kteří se zúčastní III. setkání rodáků a přátel obce, aneb „Den Krasavec“. Důvodem je zajištění dostatečného počtu míst k sezení a stanů. Důležitá informace - po celou dobu konání akce bude zajištěno občerstvení.

Mgr. Eva Horová

ROZHOVOR

s Bc. Tomášem Hrubým (*1977)
o farmě Hrubý. Je ženatý, žije
s rodinou v Lišicích.

Jak vznikla myšlenka Farmy Hrubý?

Narodil jsem se sice za minulého režimu, ale v podstatě do selské rodiny. Můj otec je tělem i duší sedlák a nebýt násilné kolektivizace zemědělství v polovině minulého století, tak by rodinná kontinuita hospodaření jistě nebyla přerušena. A proč to dělám já? S nadsázkou (epigenetici prosím prominou) by se dalo říci, že dlouhodobým působením vnějšího prostředí byly ovlivněny či změněny funkce některých genů u mých předků. Dědičnost a další působení vnějšího prostředí pak ovlivnili mé myšlenkové pochody. Ale vážně. V zemědělství jsem vyrůstal, a tato práce mne bavila a baví. A hlavně, tento způsob života bavil a zatím stále baví i mou ženu.

Jaké byly začátky podnikání?

Z dnešního pohledu bych řekl, že docela bláznivé. Představte si mladého kluka se svojí přítelkyní (nynější manželkou), oba sotva tři roky po maturitě s pár našetřenými korunami, které by stačily tak na hodně ojetého Favorita a s nulovými

zkušenostmi s legislativou či stavebními činnostmi. A tyto dva si usmyslí začít stavět na poli kdesi za vesnicí, kam nevede ani elektrický proud.

Jak to bylo s financemi?

V roce 1998 na tom zemědělské subjekty byly ekonomicky velice špatně. Velké podniky postupně zastavovaly svůj majetek bankám a soukromí zemědělci, ti snad existovali jen silou vůle. Tedy finanční pomoc ze strany rodičů či bankovní úvěr nepřipadaly v úvahu. Velkým problémem pro nás byla například výstavba sloupů elektrického vedení. Požadovaná spoluúčast ze strany elektrárenské společnosti trojnásobně převyšovala cenu onoho výše uvedeného ojetého favorita. Zvolili jsme tedy alternativní možnost a svépomocí postavili vedení zemní. A pak jsem zažil ten nepopsatelný pocit radosti, kdy jsem si mohl na svém stavebním pozemku spustit svoji elektrickou vrtačku, zářné budoucnosti již nestálo nic v cestě.

Co jste postavili jako první?

Budování farmy jsme začali výstavbou ocelokolny, jejíž konstrukci jsem získal od otce za symbolickou cenu. Při její výstavbě mi také velice pomohl otec mé ženy a můj bratr. V této hale jsme následně zřídili odchovnu krůt. Nakupovali jsme jednodenní krůťata, vykrmovali směsmi z vlastního obilí a po jatečné úpravě rozváželi již koncovým zákazníkům. O domácí krůty byl hlavně v Plzni velký zájem a díky tomu jsme mohli ve stavbě farmy pokračovat.

Představ nám vaši farmu v její současné podobě, prosím.

Jsme konvenční farma s rostlinnou a živočišnou produkcí. Obhospodařu-

jeme 140 ha orné půdy a 42 ha trvalých travních porostů. V osevním sledu převažují jedny z mála ekonomicky rentabilních plodin a to ozimá pšenice (cca 40 % výměry) a řepka ozimá (25%). Zbytek tvoří různé plodiny, podle toho, čím potřebujeme

doplnit krmnou dávku zvířat či co lze uplatnit na trhu. Jsou to např. hrách setý, oves nahý, jetel luční, svazanka vrtičolistá, mák setý, sója luštinatá a ječmen jarní. Píci z trvalých travních porostů zkrmuje na farmě. Chováme cca 60 ks masného skotu plemene Charolais a Aberdeen Angus, 250 slepic pro produkci vajec a 50 masných krůt. Jsme vybaveni kompletními technologiemi pro pěstování obilovin, luštěnin, olejnin a píce. V roce 2014 jsme vybudovali novou skladovací halu, ve které jsme schopni dlouhodobě uskladnit veškerou naši rostlinnou produkci. Stěžejní zemědělskou techniku máme relativně moderní a nese značku John Deere. Ale denně v provozu je i srdeční záležitost, 52 let starý Zetor Crystal.

A plány do budoucna?

Především se snažíme o zlepšení fyzikálních, fyzikálně chemických a biologických vlastností půdy tak, aby se námi obhospodařovaná půda alespoň trochu podobala té půdě, kterou mají vaši čtenáři na zahrádkách. Zjednodušeně řečeno to znamená podporovat rozmanitost a mnohost půdního života s důrazem na podporu rozvoje půdních hub. Snažíme se toho docílit pravidelným hnojením vyzrálým chlévským hnojem s vyšším podílem ligninu a přídatkem jílů. Zařazením pomocných plodin k těm plodinám, jejichž kořeny s půdními houbami neasociují. Zařazováním více-druhových meziplodin a omezováním kultivace půdy. Ale není to snadné a ne vždy, se vše daří. Při současném legislativním omezení pesticidů je často nemožné potlačit plevel a zároveň nepoškodit pomocnou plodinu. Meziplodiny a omezená kultivace půdy způsobují kalamitní přemnožení hraboše polního atd.

Mgr. Eva Horová

NEEXISTUJÍCÍ DOMY V NAŠICH OBCÍCH – II. DÍL

Dům čp. 55 „U Chalupů“ v Dolní Lukavici

Domek stával mezi domem čp. 54 a čp. 56. Postavil ho Antonín Jelínek. V roce 1880 zde žil František a Marie Čížkovi a po nich o deset let později Viléma Baurová (*1826) s dcerou Gabrielou (*1856). Ve druhém bytě žila Terezie Pfistrová (*1841) s dětmi

Václavem, Vojtěchem, Josefem, Marií, Antoníí a Aloisií. Paní Pfistrová byla ženou zámeckého zahradníka Pfistra. V roce 1900 zde žil Matěj Reichl (*1862) s Eliškou Reichlovou (*1872) a dětmi Karlem a Rudolfem. Pan Reichl byl hraběcím oficiálem na velkostatku Dolní Lukavice. Ve druhém bytě žili Karel (*1853) a Kateřina (*1855) Dvořákoví. Karel Dvořák - kancelista Jeho Osvícenosti

hraběte Karla ze Schönbornu - zemřel 22. července 1918 v čp. 55 na tuberkulózu. V roce 1921 zde žila samotná vdova a penzistka Kateřina Dvořáková (*1855). Ta za dva roky zemřela a do domku se nastěhoval budoucí starosta obce pan Josef Kotous s manželkou a narodily se jim zde dvojčata Josef a Marie (*1926). V přední části domku žila paní Vokáčová (školnice) s dětmi Zdenkou a Františkem a v zadní žili Rudolfovi – strýc Anny Bělohávkové. V zimě se zde vařila polévka pro školní mládež. Koncem 70. let 20. století byl dům zbořen a parcela splynula s nádvořím školy. Po letech bylo toto čp. přiděleno novostavbě v lokalitě „Ve Strouze.“ Dnes zde žijí Hlavničkoví.

Dům čp. 7 „U Šupinů“ v Krasavcích

Dle Stablního katastru je v tomto domě uváděn Josef Beran. Písmák Václav Jan Mašek zmiňuje Šupinu a Chrastila (čp. 8), kteří byli zaměstnáni na nebílovském zámku jako pochopové a byli to zdatní, silní chlapi. Dům dnes neexistuje.

Dům čp. 61 „U Terezáků“ v Lišicích

Dům čp. 61 byl postaven v letech 1872-1875 Františkem Sýkorou

z Draškova. V Lišicích si našel nevěstu Františku (*1856), rozenou Havlíčkovou, a v roce 1876 se jim v novostavbě narodil syn Josef. V domě žili ještě s dědečkem Josefem Havlíčkem (*1824). V roce 1910 dům změnil majitele. Žili zde Polívkovi. Dům patřil Josefu Polívkovi z Řeneč, horníkovi, který zde žil se ženou Barborou a dětmi. Čp. dnes neexistuje.

Dům čp. 15 „U Pastoušků“ ve Snopoušovech

Čp. 15 byla od pradávna obecní pastouška, proto i označení „U Pastoušků“. V roce 1837 náležela obci. Žila zde vdova Marie Hanžlíková (*1827) se synem Josefem. Spolu s nimi zde žil Václav Příbáň (*1845) se svými sourozenci a zároveň Maříkovi. V roce 1880 v pastušce bydlel Jakub Černý (*1828) se ženou Terezií z Dolní Lukavice (*1835) a dvěma syny: Josefem (*1857) a Janem (*1861). Po Jakubovi tady žil Josef Černý (*1857) s manželkou Magdalenou (*1862), s dcerou Annou (*1886) a syny Josefem (*1891) a Karlem (*1901). V roce 1921 v domě žil Josef s Magdalenou a synem Karlem. Dům zdědil Karel. V roce 1956 podlehl dům demolicí.

k pěstování léčivých rostlin z teplejších oblastí a také citrusových plodů. Později vznikaly i další podobné stavby, obvykle ale sloužily jen pro zimní pěstování rostlin. V létě se tyto rostliny pěstovaly venku, neboť stavitelé skleníků ještě neuměli vybudovat účinný větrací systém.

Nejstarší skleník v ČR a zároveň v Evropě se nachází v Lednici na Moravě.

Skleníku předcházela dřevěná oranžerie, která byla vybudována v roce 1717. Pěstovaly se v ní pouze pomeranče a úroda byla tak velká, že se vyvážela i do Vídně k císařskému dvoru. Oranžerie existovala do roku 1842, pak byl vybudován moderní skleník. Poprvé byly v samonosné konstrukci použity ocelové ohýbané tyče, litinové podpůrné sloupky doplněné ozdobnými prvky nebo šupinovitě zasklení. Původně mělo v novém skleníku, postaveném v roce 1843, pokračovat pěstování pomerančů. Během následující tuhé zimy ale všechny pomerančovníky pomrzly a Liechtensteinové se proto rozhodli pojmout koncept skleníku zcela jinak. Jejich zahradníci byli vysláni do všech koutů světa pro semena tropických a subtropických rostlin. Skleník měří na délku 92 metrů, na šířku 13 metrů a vysoký je 7,5 metru. Je napojen na centrální

vytápění, které bylo dříve na uhlí a dřevo, v současnosti ho nahradil zemní plyn.

Zámecké skleníky

Nejstarší skleníky byly bezpochyby u lukavického zámku. Nacházely se v místě dnešní zahrady Turečkových v DL čp. 137. Po nich zde už není památka, po

smrti pana J. Topinky byly zbourány, ale paní Marie Turečková má skleník. Její otec Jaroslav ve sklenících pěstoval zeleninu, květinu a měl tam i fíkovník, který teď Turečkovi mají přesazený v zadní části zahrady. Současný skleník postavil Radek Tureček asi před pěti lety. Pěstují v něm cukety, rajčata, papriky. Zeleninu konzumují buď syrovou, nebo vařenou. Paní Turečková také každoročně dělá rychlokvašky podle rodinného receptu jejího otce. Do láku přidává vinný list. Vinná réva roste u vstupu do skleníku.

Mgr. Eva Horová

SKLENÍKY – I. ČÁST

V letošním roce se na stránkách Hlasatele budeme od jara do podzimu věnovat skleníkům v našich obcích. V první části si povíme něco o historii skleníků.

Historie skleníků

Samotnou podstatu skleníků patrně vymysleli staří Římané. Císař Tiberius miloval zeleninu, jenže římské klima neumožňovalo její pěstování pod otevřeným nebem. Zřídili tedy takzvané specularium. Byla to stavba, na kterou natáhli bílou plachtu impregnovanou olejem. První opravdové skleníky vznikly v Itálii ve 13. století. Z kulturní Itálie se umění budování skleníků pomalu a postupně šířilo do dalších zemí, zejména do Nizozemí, Anglie a Francie.

V roce 1599 byl postaven velký skleník v nizozemském Leidenu. Skleník měl sloužit

Mgr. Eva Horová

SVÁTEK MATEK

V letošním roce Svátek matek připadá na neděli 11. května. Tento svátek se slavil již v minulosti. Školní kronika Dolní Lukavice z let 1919-1961 uvádí: „Dne 12. května 1946 v den Svátku matek uspořádali žáci mateřské školy besídku. Přednesli básně maminkám, darovali maminkám jablonové květy a srdíčka, zazpívali písně, zatančili tančky a předvedli různé hry.“ Miloslava Hrdinová (*1940), pamětnice z DL, vzpomíná: „Na jedné z besídek ke Dni matek jsem hrála vlaštovku s papírovými křídly. Pamatuji si, že jsme si ve škole kupovali dárečky pro maminky. V paměti mi utkvělo hliněné srdíčko s reliéfem. S tatškou jsme vždy chodili do zahradnictví k panu Topinkovi pro primuli nebo hyacinty. Květník vždy tatínek obalil do růžového krepového papíru a převázal

stužkou ve stejné barvě. Okraj papíru utvořil zvlněný volánek. Dodnes si pamatuji na tu vlhkou vůni skleníku a květin, a jak moc jsem se vždy těšila, až půjdeme mamince pro kytičku. Maminka mi říkala, že na Den matek v roce 1940 jsem

měla jako tří měsíční miminko v kolébce na sobě položené přáníčko s kytičkou pro maminku. Den matek se u nás doma slavil, a to hlavně díky mému pozornému tatínkovi.“ Kytičku také mamince nosila Marie Dražská, rozená Komorousová (*1939) z Lišic. Prozradila: „Na svátek matek se nikdy nezapomínalo. Ve škole jsme maminkám vyráběli přáníčka, na louce natrhali kytičku, kde jsme, co našli. Někdy mi macešky pro maminku dali Hesovi (čp. 87). Rostly jim pod okny. Maminku to vždy potěšilo.“ Karel Hajžman (*1950) z Lišic vzpomíná, jak jako dítě v 60. letech 20. století v lukavické škole při hodinách s paní učitelkou Zdeňkou Babkovou (1935-2020) vyráběl na Den matek ozdobné květináče, srdíčko na špejli a další výrobky. Většina pamětníků se shodla na tom, že se maminkám vždy něco vyrobilo a dala květina.

Ing. Viktor Majer Ph.D.

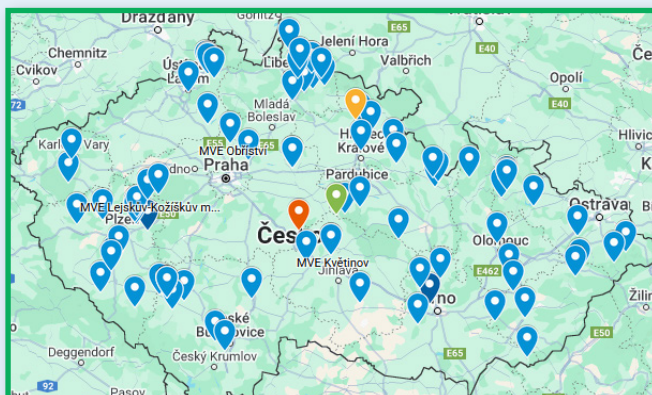
DEN VODY

Březnové oslavy Světového dne vody otevřely veřejnosti pohled do světa malých vodních elektráren.

U příležitosti Světového dne vody, který připadl na sobotu 22. března 2025, se po celé České republice otevřelo veřejnosti více než 75 malých vodních elektráren. Událost vzbudila velký zájem veřejnosti a neunikla ani pozornosti médií.

V okolí Dolní Lukavice mohli návštěvníci nahlédnout například do elektrárny v Příhovicích na ostrově, do malé vodní elektrárny v těsné blízkosti hradu Švihov, dále pak do malé vodní elektrárny Malechov nebo do elektrárny s vodním kolem v Bystřici nad Úhlavou. Vysoká návštěvnost potvrdila zájem veřejnosti o obnovitelné zdroje energie i technické a kulturní dědictví.

Na řece Úhlavě, protékající Dolní Lukavicí, se nachází přibližně 35 malých vodních elektráren. Prakticky v každé vesnici či městě narazíte na jednu z nich. Tyto MVE spolu s mlýny, ve kterých se nejčastěji nacházejí, spolu s příslušnými jezy a dalšími stavebními objekty, dnes tvoří neodmyslitelnou součást krajiny. Ve většině pří-

padů představují významné krajinotvorné prvky, a v zastavěných oblastech pak i výrazné urbanistické dominanty. Často nesou historickou a architektonickou hodnotu industriálních památek, které už po staletí dotvářejí charakter místního prostředí. Svým jedinečným „geniem loci“, vodním prvkem i estetickým působením pozitivně ovlivňují kvalitu životního prostoru.

Váš školník

DOKONALE UTAJENÉ PŘEKVAPENÍ

Milí žáci zdejší školy a vážení rodiče, páteční podvečer 11. dubna 2025 pro mě zůstane navždy nezapomenutelným. Tak velkoryse pojeté a do dokonale připravené rozloučení mě překvapilo natolik, že se mi ani nedostávalo slov, kterými bych dostatečně vyjádřil poděkování. Tolik dětí a rodičů, kteří se se mnou přišli osobně rozloučit a poděkovat mi za mnohaletou práci pro školu a jejich potomky se mi ještě nyní s odstupem několika dnů, zdá neuvěřitelné. Dojatě jsem poslouchal slova díků a uznání a nevěděl jsem, zda sním, nebo blouzním. S dary jste se trefili do mých koníčků a vášní naprosto přesně. Mám rád toulání po horách, po Šumavě obzvlášť a tajemství výroby pšezněského Prazdroje objevuji a zkoumám dlouhé roky, Super dárky! To, že jste se dokázali sejít v takovém počtu a najít si čas na setkání se mnou považuji za největší uznání a ocenění mojí třicetileté činnosti v základní škole v Dolní Lukavici. Čas je to nejcennější, co můžeme druhým věnovat. A vy jste si ho našli. Děkuji, děkuji vám všem za bezchybnou, perfektně načasovanou rozlučku. Na místě samém jsem emoce udržel ještě pod kontrolou, ale doma v klidu, při prohlížení darů a znovu si přehrávání celého odpoledne a srdečného, upřímného loučení s každým osobně, jsem slzu dojetí neuhlídal. Je to pro mě obrovská čest. Jako mimořádný bonus, mě ten den objímalo a líbalo tolik krásných mladých žen, jako nikdy před tím. To byl nevšední a milý zážitek. Nezdá se mi, že jsem si zasloužil tak slavnostní a velikánské rozloučení. Dělal jsem svoji práci, možná i něco na víc, tak jako většina z nás a někdy jsem přidal i kousek sebe. DĚKUJI. Věřím, že se budeme setkávat v Lukavicích i okolních obcích nadále s úsměvem a dobrým slovem, tak jako před naší školou.

Mgr. Eva Horová

VĚDĚLI JSTE, ŽE ...

v letošním roce uplyne 50 let od demolice staré kovárny v DL?

Dům čp. 29 byl postaven v polovině 18. století a od svého počátku sloužil jako panská kovárna. Od roku 1880 zde žili Dolanských. Pamětník obce pan Pavel Havlíček z vyprávění svých předků slýchal, že na rohu kovárny býval kámen, na kterém tehdy vrchnost po honu opalovala divočáky. Lidé sem odváděli koně. Za špatného počasí se kovalo v podloubí, za dobrého počasí venku. Budova kovárny byla patrová, v patře byly obytné místnosti. Po Dolanských v domě žili Švancarovi. Postupem času budova bránila v křižovatce a výhledu řidičů, obtížně se tam vytáčely autobusy s vlečákem, a proto byla **v roce 1975 stržena**.

Pamětník Karel Šebesta sdělil: „Naproti kovárně stávala váha. Zde se vážilo obilí. Některé děti (včetně mě) na váze ráno před odjezdem autobusu do školy psaly úkoly. Autobusová zastávka se nacházela u kovárny. Řidič autobusu byl Rudolf Babka z čp. 142. Později pracoval pro MNV v Dolní Lukavici a jezdil s automobilem „Erenou“ (Praga RN). Byl to nákladák s pevnou korbou, tj. bez sklápění. To byl první „vozový park“ obce, pořizoval ho ještě pan Kadera. Autobus do Přestic byl vždy plný a malý a pan Babka nás vždycky vyzval, abychom postupovali dozadu do vozu. Většinou ale každý zůstal stát vepředu a kluci pořád postávali venku, protože chtěli být u dveří, aby brzy vystoupili. Když už nás vyzval vícekrát a nic se nedělo, zavřel dveře, odjel a kluky nechal na zastávce. Ti pak šli většinou pěšky.“ Pan Šebesta také sdělil, že dříve májka stávala před kovárnou. Sdělil „Dělali jsme lumpárny a jednou jsme tam v noci přivázali Švancarovic pukla.“ Paní Miluška Kastnerová vzpomíná: „Vím, že uprostřed toho domu byla hnědá vrata, dolní polovina byla plná a v horní polovině byly laťky. Za nimi byl prostor, takové jakési „podloubí“, kde se zřejmě dřív kovali koně. Jestli to bylo původně otevřené, si nepamatuji.“ Hornolukavický pamětník Jaromír Chmelík sdělil: „Pokud si dobře pamatuji, stál tam nějaký sloup nebo pilíř, který křižovatku dost zužoval, určitě tedy alespoň opticky. A lidé si přes roh kovárny zpravidla zkracovali cestu.“

Mgr. Eva Horová

NA SLOVÍČKO

s Lenkou Hrubou (*1964) o háčkování, žije v Dolní Lukavici.

Jak jste se dostala k háčkování?

K háčkování jsem se dostala už jako dítě. Plést a háčkovat mě naučila moje babička. Po narození dětí už nebylo moc času. Opět jsem začala háčkovat po narození vnuka Zdeněčka, kdy jsem mu uháčkovala ovečku a další zvířátka do postýlky.

Co háčkujete?

Nejraději háčkuji hračky pro děti – zvířátka, chrástítka, usínáčky pro miminka, postavičky z pohádek nebo pokémony. Háčkovala jsem i spoustu vánočních skřítek nebo velikonočních dekorací – závěsných oveček. To zase chtějí moje kolegyně a kolegové. Už jsem uháčkovala 300 kusů!

Co Vám činí největší radost?

Největší radost mi dělá nadšení dětí z nové hračky a jejich rozzářené oči. Některé děti si je vozí s sebou i na výlety nebo dovolené.

Co k háčkování využíváte?

Nejraději používám akrylovou přízi Tera vlnika, žinilkovou přízi (na větší hračky) nebo přízi Jeans a na vycpání kuličky dutého vlákna (aby hračka byla měkounká a šla vyprat). Háčků mám spoustu různých velikostí.

Komu můžete udělat radost?

Radost mohu udělat dětem i dospělým. Stačí, když si řeknou, o co by měli zájem nebo přinesou obrázek, jak by měl uháčkovaný výrobek vypadat.

VENKOVSKÁ VRATA A VJEZDY

Fotky pro vás připravil pan Václav Živný. Poznáte, kde se tato vrata nachází?

Řešení: Lišice čp. 28

FOTOHÁDANKA

Uhádnete, o jaký dům v Dolní Lukavici se jedná?

Řešení: čp. 123 v DL v roce 1944 (dnes Pírníkov!

Velitel Milan Kučera

CO NOVÉHO VE SNOPOUŠOVECH?

Ve Snopoušovech proběhla celková rekonstrukce místního altánu. Byl proveden celkový nátěr, prodloužení komína, výměna světel, montáž nových kabelových lišt, oprava a nátěr laviček, vyčištění okapů a celková úprava okolí altánu.

Akci pořádali hasiči Snopoušovy za finanční podpory obecního úřadu Dolní Lukavice. Děkuji všem hasičům za pomoc. **Těšíme se na návštěvu občanů a přejeme příjemné posezení.**

DĚNÍ V OBRAZE

V dubnu se uskutečnila sbírka pro Diakonii Broumov.

Industriální výlet do spalovny Chotíkov a Nevřené měl velký úspěch.

V březnu se odehrála Poštovská pohádka pro děti v KD Snopoušovy.

Setkání 60+ se vydařilo.

Velikonoční drnkání v Krasavcích a v Dolní Lukavici.

Vítězslav Opálko

VZPOMÍNKA NA PANA JAROSLAVA ŠILHÁNKA

27. března jsme se naposledy rozloučili s panem Jaroslavem Šilhánkem. Byl rodákem z DL, kde také po celý život v rodném domě se svojí rodinou žil. Zpráva o jeho odchodu bolestně zasáhla celou obec, obzvláště jeho bývalé spolupracovníky. Bez přehánění si troufám říci, že Jarda byl v celé obci velmi oblíben zejména proto, jak se celý život choval a vystupoval. To bylo také důvodem, proč jsem ho v roce 2010 oslovil a přemluvil ke kandidatuře do zastupitelstva obce. Následující 4 roky zastával zodpovědné funkce místostarosty. Měl velkou výhodu v tom, že z celoživotní práce v zemědělství znal pozemky i lidi v obci a lidé znali jeho. Společně s týmem obecního úřadu jsme za tu dobu uskutečnili mnoho velmi náročných akcí. Namátkou jen rekonstrukce

budovy mateřské školy, výběr a nákup techniky pro SDH i pro údržbu zeleně v obci, rekonstrukce budovy čp. 142 včetně výměny krovu, 2. setkání rodáků v DL a mnoho dalších. Společně jsme také řešili následky rozsáhlé povodně v červnu 2013. Bez dlouhých řečí a zbytečných telefonátů dovedl vystihnout podstatu problémů a uměl je řešit. Po všech stránkách jsme se na něj mohli spolehnout. Po velmi úspěšném volebním období jsme předpokládali, že v nastaveném tempu pojede automaticky dál. Pro všechny bylo zklamáním jeho pevné rozhodnutí ve funkci

skončit. Tím však neskončila naše spolupráce, neformálně jsme se stýkali dál a svoji radou a uvážlivým rozhodováním nám ještě mnohokrát pomohl.

Jeho celoživotním zájmem byla práce u dobrovolných hasičů, kde odvedl velký kus práce. Společně jsme několik let pracovali na získání finanční dotace a výběru nového automobilu. Měl velkou radost, když naše snažení bylo po třech letech korunováno úspěchem a kromě Forda jsme pořídili i nový přívěs s vybavením pro hašení. Mezi mladšími generacemi hasičů i občanů vůbec měl přirozený respekt a autoritu, což bylo odrazem jeho kamarádské, nekonfliktní povahy, ale současně i práce, kterou všichni viděli a oceňovali. Vše vystihl nápis na smutečním věnci při jeho pohřbu: S úctou a poděkováním ...

Čest jeho památce!

Mgr. Eva Horová

VZPOMÍNKA NA STANDU STAVINOHU (1969-2025)

Stanislav Stavinoha byl významnou osobností lukavického fotbalu. V letech 1977-1983 začal hrát fotbal se žáky v Přešticích, a to okresní i krajskou soutěž. Do roku 1986 hrál v přeštickém dorostu krajskou soutěž. Na podzim stejného roku přestoupil do družstva mužů v DL společně s J. Stehlíkem a V. Fořtem. Až na pauzy zaviněné zraněními, hrál nepřetržitě do roku 2015.

V roce 2005 se stal členem výboru Tj Sokola. Největším úspěchem v jeho fotbalové kariéře byl postup do 1.B třídy s mužstvem Dolní Lukavice. Od jara 2017 vedl družstvo dospělých ve 4. třídě okresního přeboru. Bohužel vše přetrhla vážná nemoc, které 3. dubna 2025 podlehl. Všichni, kteří jste ho znali, vzpomeňte na jeho památku.

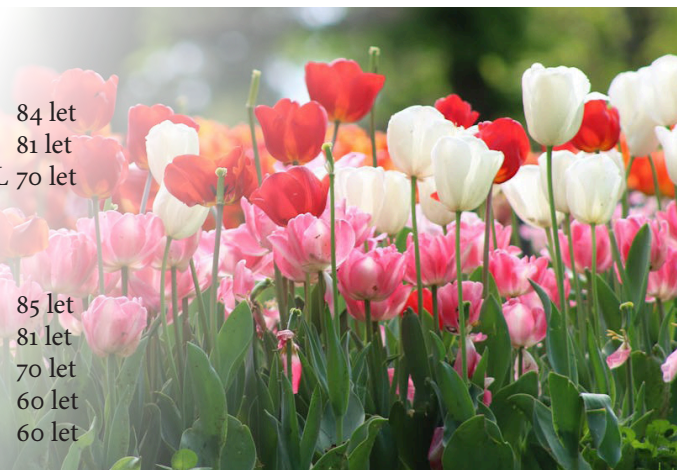
JUBILANTI

KVĚTEN

DVOŘÁKOVÁ Eva, DL 84 let
BENEDIKTOVÁ J., L 81 let
TESAŘOVÁ Zdeňka, DL 70 let

ČERVEN

MENŠÍKOVÁ M., DL 85 let
KASTNEROVÁ D., S 81 let
ŠPLÍCHALOVÁ Jitka, S 70 let
SCHEJBAL Frant., DL 60 let
HRANÁČ Miroslav, DL 60 let

Obec Dolní Lukavice všem gratuluje a přeje hodně zdraví do dalších let.

HLASATEL – časopis obyvatel Dolnolukavicka. Vydává Obec Dolní Lukavice. Vychází 7-8x v roce v nákladu 480 výtisků. Nevyžádané rukopisy se nevracejí. Za obsah článků odpovídají jejich autoři. Fotografie Václav Živný, archiv OÚ Dolní Lukavice.

Registrováno MK ČR E 12350 Adresa redakce: Obecní úřad Dolní Lukavice 134, 334 44.

Archiv www.dolni-lukavice.cz, zodpovědný redaktor Mgr. Eva Horová, grafika Michal Böhm, Mirka Štychová. Členové redakční rady: Mgr. Eva Horová, Vítězslav Opálko, Mirka Štychová.